

శ్రీ పాలడుగు వెంకటేశ్వరరావు

ఆ వేశ ఫ లి త ం

ఈ మధ్యన వర్షాలు బడి చెట్లూ చేమలూ చిగిర్చినయి. వరిచేలు పచ్చగా ఏపుగా ఎదుగుతూ గాలికి రెపరెపలాడుతున్నయి. ఆ పొలాల మధ్యగా ఎర్రగా వంకర్లు తిరుగుతూ పోతూ వుంది దొంక దారి. మామిడి తోపులూ, వెలగ చెట్ల గుంపులూ, అక్కడక్కడా, దొంకను మింగి వేయాలని చూస్తూ వుండగా నిస్సహాయంగా నిల బడినట్లున్నాయి, దొంక పొడుగుతూ కాలవ ప్రక్కన పచ్చగా నిల బడిన నిద్రగన్నేరు చెట్లు. ఆ నిద్ర గన్నేరు మొక్కలని వన మహోత్సవం సందర్భంగా నాలుగేళ్ళ క్రిందట పెట్టారు. వాటికి కొంత ఖర్చయింది. ఆ వ్యవహారం మీద సమితి ఆఫీసుకి వెళ్ళాడు పంచాయితీ ప్రసిడెంటు పున్నయ్య. కాని పున్నయ్యకి సమితి ప్రసిడెంటు పెద పెంటయ్యకి ఈ మధ్యన చెడింది. అందు వలన, ఆ మొత్తాన్ని పంచాయితీకి ఇచ్చేదిలేదు పొమ్మన్నాడు పెంటయ్య, నిర్మోహమాటంగానె.

'ఎందుకులేదు ? ఇదివరకు ఇస్తానన్నారూగా ?' అడిగాడు పున్నయ్య.

'నాకు ఇదివరకు సంగతి తెలీదు. నేను ఇప్పుడు ఇచ్చేది లేదు' అని పెంటయ్య అనగా. మాటా మాటా పెరిగింది. ఘర్షణ అయింది. గట్టిగా తిట్టుకున్నారు పరస్పరం.

'సర్ల. నువ్వు ఆ వూరి ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నాళ్ళు సాగుతావో నేజూడనా ?' అని పెంటయ్య అనగా 'నువ్వు ఈ సమితి ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నాళ్ళు సాగుతావో నేనూ జూస్తానుగా.' అని వచ్చాడు పున్నయ్య ఆవేశంగా వూరిపోతూ.

అమాట అయితే అన్నాడుగాని పున్నయ్య గుండెల్లో రైళ్లు పరుగెడుతూనే వున్నాయి, అప్పట్నుంచీ. పున్నయ్యకి వూళ్లో అప్పోజిషను బయలుదేరింది. కరణం కామయ్య నాయకత్వాన కొందరు బయలుదేరారు. వాళ్లు పెంటయ్య దగ్గరకి వెళ్ళి గుస గుస లాడి వస్తున్నారని పున్నయ్యకి తెలిసింది ఈమధ్యన.

పున్నయ్యకి వూళ్లో నలుగురయిదుగురు నమ్మిన బంట్లు వున్నారు. వాళ్ళని బట్టుకుని ఆశ్రీతులూ వున్నారు. వాళ్ళందరి అండ దండలతో ఇన్నాళ్లూ చలాయించుకుని వచ్చాడు పున్నయ్య. కాని ఇటీవల ఆనలుగుర్లోనే కుత కుతలు బయలుదేరాయి. ఉప వర్గాలుగా

ఏర్పడినాయి. ఒక వర్గానికి నాయకుడు నాగయ్య. రెండవ దాని లీడరు లోకేశ్వరరావు. తగాదాలాడుకుని ఒకసారి తన దగ్గరికివస్తే నాగయ్యని చీవాట్లువేసి పంపించాడు పున్నయ్య. అందువలన నాగయ్య మరల పున్నయ్య దగ్గరకి రావటంలేదు. నాగయ్య, కరణం కామయ్య కలిసి తిరుగుతున్నట్లు తెలిసింది పున్నయ్యకు ! ఈ పరిస్థితుల్లో - క్రిందా పైనా నిప్పుల కుంపట్లు పెట్టుకుని పదవిని ఎన్నాళ్ళు నిలుపుకొనగలదో పున్నయ్యకే తెలియటంలేదు! అయితే సమితిలో పున్నయ్య ప్రండ్లు చాలమంది వున్నారు. ఎర్రటిఎండలో రొప్పుకుంటూ, చెదిరిన మనస్సుతో ఆ దొంక వెంట వూరికి తిరిగి వస్తున్న పున్నయ్యకు వూరి బయట నాగయ్య ఎదురయ్యాడు. ఏ మాత్రం ఇది లేకుండా తల పక్కకు తిప్పుకుని పోతున్న నాగయ్యని పలకరించి రాజకీయం చెయ్యబోయాడు పున్నయ్య - లోపల్లోపల పళ్ళు నూరుతూనే.

'నాగయ్యా ! ఎటు బోతున్నా ?'

పొగరుగా. సమాధానం ఇవ్వకుండానే పోయాడు నాగయ్య. అగ్గిమీద గుగ్గిలం వేసినట్లు మండిపోయాడు పున్నయ్య, 'విశ్వాసం లేని గాడిద కొడుకు' అని లోపల్నే తిట్టాడు.

వూరి మధ్యన మర్రిచెట్టు వుంది. మర్రిచెట్టు కింద చప్పా మీద కూర్చుని పేకాడుతూవున్న లోకేశ్వరరావు పున్నయ్యని జూసి పలకరించాడు.

'బావా ! బస్తీనుంచేనా ? ఏం జేసుకొచ్చావు మన యవ్వారం?'

'నాబొంద జేసుకొచ్చాను. నా చావులు నేను జస్తూవుంటే నువ్వు ఇక్కడ కూర్చుని జల్పాగా కాలక్షేపం జెయ్యి.' అని అరిచాడు పున్నయ్య. ప్రస్తుతం లోకేశ్వరరావు కొన్ని గట్టి చిక్కుల్లో వున్నాడు. అందువలన అతనికి పున్నయ్య సహాయం తప్పనిసరి. లేపోతే మునిగిపోతాడు! ఆ కారణంగా లోకేశ్వరరావు కోపం తెచ్చుకోకుండా, లేచి, పున్నయ్య దగ్గరకువచ్చి, 'ఎందుకు బావా ? అంత కోపం ? నా పని ఏం జేసుకొచ్చావు ?' అని బ్రతిమాలినట్లు మళ్ళీ అడిగాడు.

'ఏం జేసుకొస్తాను ? నా ఒక్క చేతిమీద ఏమవుతుంది ?' గర్జించాడు పున్నయ్య.

'అయితే నాగతి ఏమిటి?' దీనంగా అన్నాడు లోకేశ్వరావు.

'ఎవరి గతికి ఎవరు కర్తలునాయనా?' అని వేదాంతం పలికి, పున్నయ్య విసురుగా వెళ్ళిపోగా హతాశుడయిపోయాడు లోకేశ్వరావు. మనసు వికలమయి ప్రాణం వుసూరు మనగా అక్కణ్ణించిలేచి ఇంటివయిపు సాగిపోయాడు.

లోకేశ్వరావు ఇల్లు చేరేసరికి అక్కడ అతని కోసమే ఎదురు చూస్తూ వున్నాడు సూరయ్య. సూరయ్య లోకేశ్వరావుకి ఆశ్రితుడు. అతనికి అర్థంబుగా పైకం అవసరమయింది. లోకేశ్వరావుని అడగ్గా ఆపూట వస్తే చూస్తానన్నాడు. సూరయ్య వచ్చే సరికే - లోకేశ్వరావు బయటికి వెళ్ళాడు. అందువలన వుదయం నించీ అక్కడే పడిగాపులు పడివున్న సూరయ్య లోకేశ్వరావుని చూసి ఎంతో సంతోషించాడు తన పని అయిపోయినట్లే అనుకుని. కాని సూరయ్యని చూసి చూడనట్టు పోతున్న లోకేశ్వరావుని సూరయ్య వెనుకపడి పలకరించాడు. 'అర్థంబుగా డబ్బు గావాలి. కూతురు ఇవాళో రేపో కనేరోజులు. ఇంటి దగ్గర ఇబ్బందిగా వుంది.'

'అయితే ఏం చేద్దామంటావ్?' అన్నాడు ఆవేశంగా లోకేశ్వరావు.

సూరయ్య తెల్లమొహం వేసాడు:

'డబ్బు సర్దుతానన్నారు. ఇంట్లో ఖర్చులు. బయట అప్పులవాళ్లు.'

'ఇప్పుడు లేదంటున్నాను.' అని దులపరించుకుని ఇంటి లోపలికి వెళ్ళాడు లోకేశ్వరావు.

సూరయ్యకి నడుం విరిగినట్టయింది. తన ఆశల పేకమేడలు కూలి పోయాయి. సూరయ్య పేదరయితు. పెద్ద సంసారం. ఇద్దరాడపిల్లలు నలుగురు కొడుకులు. పెద్ద కూతురు పెళ్ళిచేసి పంపాడు, అప్పుచేసి. ఆ అప్పు తీరలేదు. సంవత్సరం తిరిగేసరికి పురిటికని పుట్టింటికి వచ్చి కూర్చుంది కూతురు. కూతురుతోపాటు అల్లుడూ వచ్చి అత్తవారింట్లో తివ్వవేసాడు. అతనిపేరు అంజయ్య. ఏ పనీ చెయ్యడు. చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు చాలా చేసాడు. కాని ఎందులోనూ నిలకడలేదు. ప్రస్తుతం నిరుద్యోగ పర్వం. అందువలన భార్యతోపాటు అత్తవారింటికి వచ్చాడు. నెల అయింది. ఇంకో నెల దాకా భార్య కనదు. అంతవరకూ భారంలేదు. తరువాత సంగతి అప్పుడు చూసుకోవచ్చును.

నులక మంచంమీద విశ్రాంతిగా కూర్చుని చార్మినారు సిగరెట్లు తగలవేస్తున్న అంజయ్య మామగార్నిచూసి గౌరవపూర్వకంగా నవ్వాడు. అతను మామగార్ని ఒక కోరిక కోరివున్నాడు. అంజయ్యకి సైకిలు ఎక్కాలనిమోజు. ఆ మోజుని అత్తవారు తీర్చాలని అడిగాడు. సరే చూద్దామన్న సూరయ్య ప్రతిసారీ ఆ పనిని వాయిదా వేస్తూ వచ్చాడు. ఈ సారయినా తనకి సైకిలు ఇప్పించాలని భార్యకి చెప్పి వుంచాడు.

ఆ పరిస్థితిలో గుండెలు భగ్గుమంటూ ఇల్లు చేరిన తనని చూసి ఇకిలించిన అంజయ్యనిచూసి అగ్నిపర్వతంలాగా పేలాడు సూరయ్య.

'సోమరిపోతులాగా అలా కూర్చుని సిగరెట్లు తగలెయ్యక పోతే ఒకసారి అలా పొలంవెళ్ళి గేదెలకు గడ్డి కోసుకురారాదా?'

ఆ మాటకి అంజయ్యకి తిక్క రేగింది. అల్లుడని అయినా మర్యాద లేదు.'

'ఆ అవసరం నాకు లేదు.' అన్నాడు అంజయ్య.

'అవసరం లేదూ? తిని కూర్చుంటే ఎక్కడించి వస్తుం దనుకున్నావు?'

'మీరు అలా మాట్లాడితే నేనీ ఇంట్లో క్షణం వుండను' అని అంజయ్య తెగేసి చెప్పగా, సూరయ్య ఆశ్చర్యం నటించి, 'సరే. అలాగే వెళ్ళు. ఈ పూటే వెళతావా? బండి వుంది.' అని బరిసె ల్లాంటి మాటల్తో అల్లుడ్ని పొడిచి విసురుగా బయటికి వెళ్ళాడు, ఎలా వచ్చాడో ఆలాగే.

అంజయ్య నిప్పులు తొక్కిన కోతిలాగా గంతులువేసి, పెద్ద పొట్టతో ఇంట్లో కూర్చునివున్న భార్య పొన్నమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళి 'నే వెళ్ళిపోతున్నా. నీ చావు నువ్వు చావు' అన్నాడు. పున్నమ్మ భర్తని బ్రతిమాలి అసలు విషయం అడిగి తెలుసుకుని బెంబేలు పడిపోయి వెళ్ళి, పక్కంటికి వెళ్ళి బియ్యం బదులడిగి లేదని పించుకుని, కోపంగా అప్పుడే ఇల్లు చేరిన కన్నతల్లి కాంతమ్మకి ఆ విషయం చెప్పి ఏడ్చేసింది. అప్పటికే అంజయ్య అంగలు పంగలు వేసి ఇల్లువదలి పోయాడు - నే వెళ్ళిపోతున్నా నంటూ మహా కోపంగా.

కడుపు చెరువయిన కాంతమ్మ, భర్త సూరయ్యనీ ఇంట్లో వాళ్ళనీ, కలిపి విడివిడిగానూ, శాపనార్థాలు పెట్టుండగా - గంతులు వేస్తుండగా

'అమ్మా నాకు బెల్లంపెట్టవే' అంటూ పదిసార్లు విసిగించాడు, చిన్నకొడుకు కిష్టిగాడు. 'పెద్దాను పట్టరా, చచ్చినాడా' అని ఆ కోపంతో వాడి వీపున రాంధోలు మోత మోగించింది. కాంతమ్మ.

కిష్టిగాడు ఆ దెబ్బలు భరించలేక, కళ్ళవెంట నీరు కారుతూ వుండగా, ఇంటి వెనక్కు దొడ్లోకి పరుగుతీసాడు. వాడి గుండెలు అవమానంతో మండినయి. లేత మనస్సు ప్రతీకారేచ్ఛతో ప్రజ్వరిల్లింది. వీపు కాల్చినట్టు మంట పెట్టగా ఏం చెయ్యాలా అని ఆలోచించాడు. తన కసిని ఎట్లా తీర్చుకోవాలా అని అటు ఇటు చూశాడు.

ఎదురుగా పశువుల పాకలో స్తంభానికి కట్టేసి వున్న లేగ దూడ కిష్టిగాడిచూసి స్నేహపూర్వకంగా అంబా అని పిలిచి తోకాడించింది. దాని వయసు రెండు నెలలు. దాన్నో కిష్టిగాడు రోజూ ఆడతాడు. దాంతోపాటు చెంగు చెంగున పరుగు దీస్తాడు.

ఎదురుగా మొండి గోడ కానించి వున్న వెదురు బొంగు కనపడింది కిష్టిగాడికి. ఆ కర్రని తీసుకుని దూడ దగ్గరకు వెళ్ళి వీరావేశంతో పటపట నాలుగు దెబ్బలు వేసాడు కిష్టిగాడు. దూడ గిలగిల లాడింది దెబ్బలకి. గిరగిర తిరిగింది. చేసేదిలేక కళ్ళ వెంట నీరు గారుస్తూ 'అంబా అంబా' అని అరిచింది.

'ఒరేయ్ : ఒరేయ్' అని వెనకనించి అరిచింది అప్పడే అటువచ్చిన కాంతమ్మ, అది జూసి. కర్రని అవతలనడేసి భయంతో వీధిలోకి పరిగెత్తాడు కిష్టిగాడు, ముక్కుని ఎగబీలుస్తూ.

సాయంత్రమయింది.

ప్రొద్దుకూకింది.

చీకటి పడింది.

ఆ చీకట్లో, రాజీ కోరుతూ, బస్తీనుంచి పున్నయ్య దగ్గరకి వెంటయ్య పంపించిన పెద్దమనిషి, ఆడొంక వెంట, వరిచేలమధ్యగా మోటారు సైకిలు మీదవచ్చి, పున్నయ్యని కలిసి సంప్రదింపులు జరిపి, నంధి కుదిర్చాడు. పున్నయ్య లోకేశ్వరరావుని పిలిపించి, చాలాసేపు మాట్లాడి, అతని చిక్కుల్ని పరిష్కరించే భారాన్ని తిరిగి తన బుజాలకి ఎత్తుకున్నాడు. లోకేశ్వరరావు సూరయ్యని పిలిపించి డబ్బు ఇచ్చి ధైర్యం చెప్పి పంపించాడు. వదకొండు దాటింది.

సంతోషంతో సూరయ్య ఇల్లు చేరేసరికి మనస్సు మార్చుకుని, మళ్ళీ తిరిగివచ్చి వాకిట్లో మంచంమీద కూర్చుని పొన్నమ్మతోను, కాంతమ్మతోను కబుర్లు చెప్తూవున్న అంజయ్య కనిపించగా, ఆనందించాడు.

ప్రొద్దుగుంకగానే ఇల్లు చేరి, తల్లితో చీవాట్లుతిని తరువాత అన్నం తిన్న కిష్టిగాడు నిద్రలో పడ్డాడు.

వీపుమీద 'కిష్టిగాడి దెబ్బలు' సలపగా, ఆపూట పాలుకూడా తాగకుండా నీరసంగా పడుకుని వున్న దూడవీపుని నాలుకతో నాకుతూవున్న తల్లి గేదె కళ్ళనిండా నీళ్ళు నిండుకున్నాయి.

